

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Titulus XII. De Cognatione Legali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62672)

TITVLVS XII.

De Cognatione Legali.

SUMMARIUM.

1. Cognatio hac Legum est inventum ;
2. Oriturque ex Adoptione,
3. Quæ duplex est.
4. Et conjugium dirimit inter adoptan-
tem & adoptatum &c.
5. Inter hunc & illius filiam natura-
lem :
6. Inter adoptatum & adoptantis uxo-
rem ;
7. De Jure etiam Canonico.
8. Ratio introducti istius impedimenti :
9. Quod secundum multos Adoptione
Simplici :
10. Verius solè Arrogatione inducitur,
11. Et perpetuò durat :
12. Præterquam inter filios adoptivos &
naturales.
13. Adoptans cum adoptati matre,
14. Filia adoptiva filia,
15. Et illegitima adoptivi filia :
16. Adoptatus cum adoptantis illegiti-
ma,
17. Ejusque filia adoptiva validè copu-
lantur.

I. **C**ognatio ista Legalis nuncupatur; quod originem debeat legibus Civilibus, *l. Adoptivus 14. l. Per adoptionem 17. l. Quin etiam 55. ff. de Ritu Nupt. §. Ergo non omnes 1. & §. Inter eas 2. Instit. de Nuptiis, à Nicolao I. & Paschali, summis Eccle-*

siæ Antistitibus, approbatis *can. Ita dilligere 1. can. Post susceptum 30. q. 3. & c. Unico, hæc Rubr. estque secundum D. Thomam in 4. dist. 42. q. 2. art. 2.* Proximitas seu propinquitas personarum proveniens ex Adoptione; sicut enim Spiritualis ex Baptismi vel Confirmationis Sacramentorum collatione vel susceptione; Naturalis ex unitate seu participatione sanguinis, sic ex Adoptione oritur Cognatio Legalis.

Est autem Adoptio Actus legitimus, per quem is, qui naturâ non est, assumitur in filium aut nepotem, S. Thomas *cit. q. 2. art. 1.* Cui assumptioni occasionem dedit orbitas liberorum; quorum & successione desiderio apud plerâsq; Gentes receptum est; ut, qui ex se liberos non haberent, deligerent ex alienis, eâque ratione, quod per naturam deerat, suppleretur Legali invento Adoptionis: quæ ex alienis assumpti perinde habentur, acsi ex propria uxore essent procreati, *l. 1. pr. & l. Is, qui filium 11. ff. de Adoptionibus, Thololanus Syntag. Lib. 10. cap. 6. n. 1. & 4.*

Porro Adoptio duplex est. Una Perfecta, quæ Arrogatio; altera Imperfecta, quæ Adoptio simplex & in specie vocatur, *l. 1. cit.* Perfecta sive Arrogatio est, quæ persona extranea, quæ sui juris est, rescripto Principis transit in potestatem & familiam adoptantis; ut istius hæres necessarius in quarta bonorum parte ex testamento fiat, sicut filius naturalis, *§. Cum*

§. Cum autem 3. Infit. & l. Impuberem 2. C. de Adopt. Imperfecta autem sive specifica, quæ persona extranea, quæ non sui juris, sed in potestate & familia patris vel avi sui naturalis constituta est, manetque, ab aliquo cujuslibet iudicis competentis auctoritate in filium aut nepotem assumitur, quin transeat in ejus potestatem ac familiam: & propterea non fit adoptantis hæres necessarius ex testamento; licet ei intestato succedat, §. 1. §. Sed hodie 2. Infit. de Adopt. Quæ latâ & accuratâ discussione Juris Imperialis Interpp. ad Rubric. cit. C. ff. & Infit. prosequuntur. Hôc locò ejus, quæ adoptione inducitur, Cognationis & impedimenti nuptialis declarationem reddemus.

4. Ex declarata igitur adoptione orta Cognationis tres species à DD. referuntur. Prima in linea Recta inter eos, qui parentum & liberorum locò sunt: ut inter adoptantem & adoptatum atque ab isto descendentes, l. Quin etiam cit. cujus præfatas existimatur, eam uxorem ducere, quæ per adoptionem filia, neptisve esse caperit in tantum; ut, licet per emancipationem adoptio dissoluta sit, idem Juris maneat: Cui consonat §. Ergo cit. V. Et hac aded & can. Ita diligere cit. Secunda in linea Transversa inter adoptatum & filios naturales adoptantis, l. Per adoptionem & §. Inter eas cit. Unde translatus est e. Unici cit. textus, Si qua per adoptionem mihi soror esse caperit, quamdiu durat adoptio, inter me & ipsam nuptia contrahere non possunt. Tertia ad modum Affinitatis inter adoptantis uxorem & adoptatum: atque etiam inter adoptantem & uxorem adoptati, cit. l. Adoptivus filius, si emancipetur, eam, que patrii adoptivi uxor est, ducere non potest; quia noverca locum habet. Pro quarum Cognationum meliori notitia
7. Dubium moveri & quæri solet pri-

mò, an istæ Legalis Cognationis species omnes obstat matrimonii contrahendis. Et de duabus quidem prioribus id plerique facillè concedunt, propter can. Ita diligere, can. Post susceptum & e. Unici cit. textus De postrema id aliqui, ab Hostiensis in e. cit. n. 3. suppressis nominibus relati, negant; quòd facti Canones ejus nullam faciant mentionem.

Sed meliori ratione matrimonii dirimendi vim, cum Joan. Andr. in e. cit. n. 5. & Alex. de Nevo ibid. n. 9. maximo consensu ipsi adstruunt ceteri DD. quòd facti Canones ejus, licet non expressis verbis, satis tamen meminerint can. Ita cit. & generali, hæc Rubricâ approbando leges Civiles, ejus, de qua agimus, Cognationis, & ex ista orti impedimenti inventrices, & universali Ecclesiæ consuetudine confirmatas.

Ratio autem hujus impedimenti introducti præcipua fuit honor, reverentia & submissio, quam adoptanti adoptivus ferè non minorem, quàm parenti suo carnales liberi debent & conjugum carnale commercium multum diminuere est visum: & specialis amor, conjunctio & familiaritas inter filium adoptivum & liberos adoptantis naturales; ut, nisi conjugii inter ipsos coalituri spes præcisâ fuisset, facillè in libidines prolaberentur, S. Thomas cit. art. 2. & Sanchez Lib. 7. de Matrim. disp. 63. n. 16.

Majus dubium & inter DD. in utramque partem militantes, multum agitata quæstio est, an impedimentum hoc inducat Cognatio Legalis orta ex adoptione simplici & imperfecta. Id enim etiam istâ induci, in e. Unici cit. cum Glossa fin. notant Panormit. n. 5. Anchoran. n. 8. Alex. de Nevo n. 12. Henric. de Boich. n. 5. quorum Opinione amplexi sunt ex T. T. Scotus cit. disp. 42. q. unci. Pontius Lib. 7. cap. 41. pr. Hurtad. de Matrim. disp. 19.

disp. 19. difficult. 2. n. 3. Palao Tract. 28. disp. p. 5 n. 9. ex JCT. is Speculat. Tit. de Legal. Cognat. §. unic. n. 1. Covarruvias p. 2. de Sponsal. cap. 6. §. 5. n. 2. Gutierrez de Matr. cap. 102. n. 5. Barbosa de Offic. Episc. Alleg. 51. n. 189. & Gonzalez in c. Unic. cit. n. 10. Contrà id ex sola arrogatione oriri, cum Glossa in Summa 30. q. 1. Innocentio in c. Unic. cit. & Sylvestro V. Matrimonium 8. q. 8. d. 4. ex RR. defendunt Henriquez Lib. 5. cap. 12. n. 3. Sanchez cit. disp. 63. n. 9. Diana p. 4. Tract. 4. resol. 120. & ad hanc Rubric. Canisius n. 3. Pirthing n. 4. Engel, n. 3. & Wagnererck not. 5.

Illi, utràque Adoptionis specie matrimoniale impedimentum induci, unicâ, sed palmari ratione evinci, volunt; quia etiam simplex, etsi imperfecta, hoc est, minus quam Arrogatio perfecta, vocetur, vera tamen & propriè dicta Adoptio est, & reputatur §. 1. *Instit. de Adopt.* quòd textu verè ac propriè dicta Adoptionis species duæ Arrogatio & Adoptio simplex referuntur; ac proinde Jura tam Imperialia, quam Ecclesiastica, quibus impedimentum hoc proditum aut receptum est, eùm loquantur generaliter & indistinctè, sine exceptione & distinctione de utraque sunt intelligenda, secundum *l. Non distinguemus 32. ff. de Recept. Arbitr.* quod lege Hispanorum Regia citat. Gutierrez §. *Ega verò* & Palao n. 9. confirmant.

10. Isti contrà, propositum nuptiale impedimentum ex sola Arrogatione oriri, suadent, & mihi fere persuadent, geminâ ratione. Una est; quòd in adoptatis simpliciter, hòc ipsò, quòd in adoptantis potestatem, familiam & domum non transeant, omnino cesset periculum incontinentiæ & libidinum: ad quod tollendum diminuendùmve, introductò impedimentò, conjugii cum adoptivo potiundi spes

adoptantibus & istorum uxoribus ac liberis est præcisa. Altera ratio, quâ id evincunt, unâque adverfæ partis fundamentum convellunt, est; quòd sanctiones Ecclesiasticæ, licet in terminis & expressè non distinguant; id tamen non obscure faciant *Rubrica præfens & can. Ita cit.* textus, approbandò leges Romanas, quibus connubiale hoc obstaculum proditum est; quia supra n. 4. ex *Pandectis*, relatarum *l. Adoptivus 14. §. 1. l. Per adoptionem 17. §. 1. Quin etiam 55. §. 1.* textus, qui istius impedimenti ante alios meminerant, satis clarè loquuntur de Arrogatione, adoptatum subjicente potestati adoptantis: Recentiora autem hoc est; *ll. antè cit.* posteriora Jura Romana, perinde ut sacri Canones, ab earundem *ll.* dispositione lucem & interpretationem accipiunt; ut minimè necessaria, maximèque evitanda Jurium correctio evitetur, arg. *l. Præcipimus 32. C. de Appellat. & c. Causa expediat 29. de Elect. in 6.*

Confirmatur hæc ratio; quia matrimonium est res admodum favorabilis, *cf. fin. de Sent. & re jud. c. Directæ 39. de Appell. & c. fin. de Condit. appos.* ut propterea Jura id prohibentia & irritantia, cum ambiguus eorum sensus est, restringenda potius sint, quam extendenda, *Reg. Odit 15. in 6.* Unde sacri Canones, & ipsæ etiam leges Civiles recentiores de Cognatione orta ex adoptione, & huic annexo conjugiorum obice agentes, in dubio melius ad arrogationem restringuntur secundum *ll. Pandectarum antiquas*, quàm contra istas ad simplicem adoptionem extenduntur.

Dubium tertium est, an Cognatio Legalis perpetuò, aut quamdiu dirimat matrimonium contrahendum. Et primò quidem ejus specie hoc perpetuò, & adoptione etiam per emancipationem dissolutâ, dirimi, ex §. *Ergò l. Per adoptionem* &